Region Stockholm

REGIONFULLMÄKTIGE 2021-06-08

Vänsterpartiet

Ärende nr 38
RS 2020-0780

Förslag till Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen

Hållbar utveckling anses allmänt innefatta en ekologisk, social och ekonomisk dimension. Tyvärr kan vi konstatera att denna strategi för ensidigt riktar in sig på att skapa ekonomisk tillväxt. Vi ställer oss tveksamma till att Stockholms näringsliv har behov av detta. Vi menar att det behov som finns snarare är stöd för att kunna ställa om verksamheter till att bli mer ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara.

Klimat- och miljöfrågor spelar en undanskymd roll i det föreliggande strategiförslaget. Tesen i strategin är att ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet kan förenas, men som flera vetenskapliga rapporter på senare tid har visat är det i verkligheten inte möjligt. Kravet på nettonollutsläpp 2045 innebär att tillväxt i traditionell mening inte är möjlig. Detta beror på brist på energi utan växthusgasutsläpp under den aktuella perioden. Klimatmålet måste vara styrande, vilket innebär att tillväxt i form av ökad förbrukning av ändliga resurser kombinerat med utsläpp av växthusgaser inte kan ske. Vi måste anpassa vår ekonomiska politik efter klimatmålen. Många av remissvaren lyfter också att miljö-och klimataspekterna borde genomsyra hela strategin.

Avsaknaden av konkretisering av hur regionen ska leva upp till målen om ekologisk och social hållbarhet gör att vi undrar om den blågröna majoriteten tänker sig att ekonomisk tillväxt skapar värden som kan användas för att kompensera för uppkomna sociala och ekologiska problem. Det är i så fall något som kan förbättra BNP, men det är inte hållbart, inte ens ekonomiskt. Det måste alltid vara bättre att förekomma skador – ekonomiskt, likväl som ekologiskt och socialt.

Den politiska ledningen i Region Stockholm har en problematisk fixering vid att locka hit internationella huvudkontor, vilket leder till ett fokus på internationell tillgänglighet och att skapa fler direktflyglinjer. För oss är det uppenbart att detta är oförenligt med klimatmålen och målen om en hållbar region. Dessutom har vi redan i jämförelse med många andra städer många internationella huvudkontor så vi ifrågasätter marginalnyttan av att satsa ytterligare på det, särskilt när det skulle medföra högre belastning på miljön.

Vi saknar också lärdomar från coronapandemin i strategin. Det gäller exempelvis vikten av en stark och välfungerande välfärd och hur vi ställer om samhället för att anpassa oss efter klimatförändringarna. Under pandemin har stockholmarna fått semestra och söka rekreation i närområdet på ett sätt som vi inte gjort sedan flyget förändrade våra semestervanor. När hushållen inte behöver lägga pengar på dyra flygresor finns en möjlighet i hemmamarknaden. För att göra den mer attraktiv behöver den ställas om, till exempel kan det finnas behov av

mer service vid friluftsaktiviteter så att de blir tillgängliga för fler. En sådan omställning skulle också minska önskan om långväga resor med flyg.

Vänsterpartiet påtalade redan tidigt i processen kring näringslivs- och tillväxtstrategin att fackförbunden måste involveras i arbetet för att strategin ska kunna betraktas som legitim. Trots det är det uppenbart att ingen dialog har skett med facken. Det framgår dels av den förteckning över dialogtillfällen som återfinns som bilaga till strategin, dels av de möten vi själva har haft med olika fackförbund för att diskutera strategin. Vi kan konstatera att efter remissrundan så är det väldigt lite som har justerats.

Resultatet av detta är att frågor såsom arbetsvillkor och arbetsmiljö saknas helt i det förslag som nu läggs fram. Vi saknar skrivningar om vikten av rätten till arbete med goda arbetsvillkor, kollektivavtal och ett friskt arbetsliv där invånarna kan känna sig trygga och må bra. Att människor har arbete med löner som det går att leva på är en förutsättning för god hälsa.

Ett av inriktningsområdena i strategin är att stärka och utveckla små och medelstora företags konkurrenskraft. Vi vet dock att dessa företag oftare har svårare att skapa och upprätthålla bra villkor för sin personal, vilket borde adresseras i strategin. De fackliga organisationerna har också betydande kunskap om kompetensförsörjning och omställning som hade varit värdefull att ta del av i arbetet med strategin. Yrkesvux och yrkeshögskolorna har en viktig roll för att människor ska kunna yrkesväxla och precis som LO-distriktet skriver i sitt remissvar vill vi att regionen här tar ett större ansvar och tar fram en plan för strategiska platser där skolorna ska finnas samt ser över vilka yrken som har störst behov.

Trygga anställningar är inte bara en fördel för individen utan också för den offentliga ekonomin. Vi måste ifrågasätta den sociala hållbarheten i de branscher som har en stor andel anställda på korta kontrakt. Under pandemin har vi sett att till exempel besöksnäringen snabbt ställde om genom att inte förlänga visstidsanställdas avtal, vilket belastade de offentliga systemen, som socialförsäkringarna. Vi behöver en strategi som stärker dessa branschers sociala och ekonomiska hållbarhet.

Strategiförslaget fäster stor vikt vid att attrahera internationella talanger och spetskompetens. Betydligt viktigare för regionens utveckling är att locka de invånare som redan finns här att söka sig till de branscher där behovet av utbildad personal är stort. Strategin saknar också skrivningar om hur regionen arbetar med att stärka inkluderingen av personer med funktionsnedsättningar på arbetsmarknaden och när det gäller kompetensutveckling. Agenda 2030-målen används som utgångspunkt i strategin och ett av delmålen är att ”senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga villkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättningar, samt lika lön för likvärdigt arbete”. Funktionsrätt Stockholms län lyfter en viktig fråga i sitt remissvar, att de vill se ett förtydligande gällande vad det innebär att tillståndsregler ska lättas upp och ser risken att det inte ställs tillräckligt starka etiska krav.

Strategiförslaget nämner ingenting om folkhälsa och hur de ökande klyftorna i regionen påverkar medellivslängden bland invånarna. En del av lösningen ligger i att fler gymnasielever klarar utbildningen, i trygga anställningar och i minskade löneskillnader. En rapport från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin visar exempelvis att det är fyra gånger högre risk att dö i covid-19 i gruppen med lägst inkomst jämfört med gruppen med

högst inkomst. Arbetet med folkhälsofrågor måste därför gå hand i hand med det näringslivsfrämjande arbetet.

Vi kan tyvärr konstatera att den blågröna majoriteten i arbetet med strategin mer har riktat in sig på att stärka näringslivets konkurrenskraft än på att skapa en mer inkluderande och jämlik region. Vänsterpartiet vill tvärtom att ledstjärnan i regionens utvecklingsarbete ska vara att åstadkomma en grön, jämlik och rättvis omställning av samhället. Med anledning av ovan nämnda fundamentala brister i en strategi som syftar till att vara ett underlag för prioriteringar i det regionala näringslivs- och tillväxtarbetet yrkar vi på återremiss och om kravet på återremiss faller deltar vi inte i beslutet.

Förslag till beslut

att återremittera Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen för att inarbeta ovanstående synpunkter med fokus på en grön, jämlik och rättvis omställning av samhället.